

(φυλλάδα = δένδρον ἄκαρπον μὲ πικρὸν χυμὸν) Ἀπύρανθ.

Κ' ἐκεῖ πῆγε κ' ἐπόσωσε ἔς τὴν πόρταν ἀποπόξω

Κάρπ.

Ἐπαπ-πέσ-σω ἴφρησε χρουσά, Ἐπαπ-πέξω χρουσιαλλένα

Κύπρ.

Πολλὰ πολλὰ νὰ μὴ μιλάς σὺ ποῦ ἴσαι ἀποπόξω,

ἴπο τὰ τραγούδια ποῦ θὰ πῶ ἴποδῶ νὰ μὴ σὲ διώξω

Κῶς. Συνών. ἀπαπεξωθῆ. 2) Ἀπὸ στήθους, ἐκ στήθους Καππ. (Ἀραβάν.)

ἀπαπεξωθῆ ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀπαπ-πεξωθῆζὸν Κύπρ.

Ἐπαπ-πεξωθῆζὸν Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό και τοῦ ἐπίρρ. ἀπεξωθῆζό.

Ἀπαπέξω 1, ὁ ἰδ. : Ἰσμ.

Ἀνὰ δκιαβῶ Ἐπαπ-πεξωθῆζὸν τῆς πόρτας τῆς και δῶ τῆν (ἀντὰ = ὄταν).

ἀπαπέσω ἐπίρρ. Καππ. (Ἀραβάν.) Κύπρ. ἀπαπέσ'

Πόντ. (Ἰσμ.) ἀποπέσω Καππ. (Συνασσ.) Χίος ἀποπέσου

Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) ἀποπέσ' Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ.

Χαλδ. κ. ἄ.) Ἐπαπ-πέσ-σω Κύπρ. Ἐπαπ-πέσ-σω Κύπρ.

Ἐπαπ-πέσ' Καππ. (Συνασσ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό και τοῦ ἐπίρρ. ἀπέσω.

1) Ἀπὸ μέσα, ἔσωθεν ἐνθ' ἄν. : Εἶντα στέκεσαι Ἐπαπ-πέσ-σω ἴπο τὴν πόρταν; Κύπρ. Ἐτρῶέν μας Ἐπαπ-πέσ-σω μας ἢ φούρκα τῶι ὁ καμὸς αὐτόθ. Ἀποπέσ' ἄσ' σὴν καρδία μ' Χαλδ. Βάλλω ἀποπέσ' μαῦρα κὶ ἀπέξ' ἄσπρα αὐτόθ. Ἐξέβεν ἀποπέσ'-ι-μ' τὸ δέρι' (ἔφυγε ἀπὸ τὸ σῶμα μου χρονία νόσος) αὐτόθ. || Φρ. Ἀποπέσ' τερεῖ (ἐπὶ τοῦ νυστάζοντος και διαρκῶς νεύοντος ἢ ἐπὶ τοῦ κοιμωμένου) Κοτύωρ. Χαλδ. || Παροιμ. Ἀπέξ' τὸ μῆλον κόκκινον κὶ ἀποπέσ' σατεμένον (ἐπὶ τοῦ φαινομενικῶς μὲν εὐρώστου, ἔσωθεν δὲ νοσηροῦ) Χαλδ. Ἀπέξον πρόβατον κὶ ἀποπέσου λύκος (ἐπὶ τοῦ φαινομενικῶς καλοκαγάθου, πράγματι δὲ κακοῦ τὴν ψυχὴν) Κερασ. || Ἰσμ.

Πυρομαχεῖ τον πάντα του Ἐπαπ-πέσ-σω ἢ ἀζούλα

(πυρομαχεῖ = φλέγει, ἀζούλα = ζήλεια) Κύπρ.

Ἐπαπ-πέξω ἴβαλαν τῆς φωνῆν, Ἐπαπ-πέσ-σω ἴπολοῆθην αὐτόθ.

Συνών. ἀπαπεσωθῆ. 2) Πρὸς τὰ ἐνδότερα, μεσογειότερον Χίος.

ἀπαπεσωθῆ ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀπαπ-πεσ-σωθῆζὸν Κύπρ.

ἀπαπ-πεσ-σωθῆζὸν Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό και τοῦ ἐπίρρ. ἀπεσωθῆζό.

Ἀπαπέσω 1, ὁ ἰδ.

*ἀπαπέσω-κ' ἔσω ἐπίρρ. ἀποπιθῆσ' Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπαπέσω κ' ἔσω.

Ἀπὸ μέσα και ἔσωθεν : Δίωξον τὰ ζὰ ἀποπιθῆσ' ἄσ' σὸ χωράφ'.

ἀπαπλώνω Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Σάντ. Τραπ. κ. ἄ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό και τοῦ ρ. ἀπλώνω.

1) Ἐκτείνων τὴν χεῖρα δίδω τι ἐνθ' ἄν. : Πάντα κατ' ἀπαπλών' ἄτον Κερασ. || Ἰσμ.

Χαλκοστάμν' ἐπέπαξεν, τὴ νύφην ἐπέπλωσεν

(χάλκινον σταμνίον ἤρπασε και ἔδωκε εἰς τὴν νύμφην) αὐτόθ.

Ἐγὼ ψαλάφενα σταφύλ' κ' ἐσὺ ἀπαπλώνεις με μῆλον

(ψαλάφενα = ἐζήτουν) Πόντ. 2) Περικαλύπτω, περιβάλλω

τι Πόντ. (Οἶν.) : Ἀπαπλώνω τὸ πάπλωμαν (περικαλύπτω αὐτὸ δι' ὑφάσματος). Συνών. καπλαντίζω.

*ἀπαποκάτω ἐπίρρ. ἀπαποκάτ' Μακεδ. (Ἀνασελ.)

ἀπαπ'κάτω Καππ. (Ἀραβάν.) ἀπαπ'κάτ' Μακεδ. (Βελβ.)

ἀπαποκά Πόντ. (Ἰνέπ.) ἀπαφκά Πόντ. (Χαλδ.) ἀποφκά Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό και τοῦ ἐπίρρ. ἀποκάτω.

Ἀπὸ κάτω, κάτωθεν ἐνθ' ἄν. : Ἐλ' ἀποφκά Χαλδ.

|| Αἶνιγμ. Ἀπαποκά μου παίρνω το κὶ ἀποκά σου βάλλω το (τὸ κάθισμα) Ἰνέπ.

*ἀπαποκάτω-κὶ ἄνω ἐπίρρ. ἐπεπουκακίαν' Πόντ. (Ἰσμ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπαποκάτω κὶ ἄνω.

Ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω.

ἀπαπούτσωτος ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- και τοῦ ἐπιθ. *παπουτσωτός < παπουτσώνω.

Ἀνυπόδητος : Ἐχει τὰ παιδιά του ἀπαπούτσωτα. Συνών. ἔσπολύτος, ἀντίθ. παπουτσωμένος (ἰδ. παπουτσώνω).

ἀπαπώθω Κάρπ. ἀπαπ-πώθω Κάρπ. ἀποπ-πώθω Κάρπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό και τοῦ ρ. ἀπώθω, δι' ὁ ἰδ. ἀμπώθω.

Ἰσθῶ, ἀπώθω και μεταφ. παραγκωνίζω, περιφρονῶ τινα : Ἰσμ.

Πέντε στραδῶτες τὸν βαστοῦν | και δυὸ τὸν ἀποπ-πώθουν.

Συνών. ἀμπώθω Α 1, σκουρνιῶ, σπρώχνω.

ἀπαρα τά, Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἄγνωστου ἐτύμου.

Λόγοι ἀσυνάρτητοι ἀνθρώπου παραλογιζομένου ἢ ὁμιλοῦντος εἰκῆ και ὡς ἔτυχε : Φρ. Ἀπαρα πίπερα ἢ ἀπαρα πίπερα, κουκκιά μαγειρεμένα. Πβ. ἄρρητος.

ἀπαράβατος ἐπίθ. Λεξ. Μπριγκ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀπαράβατους Ἰπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) ἀπερίβατος Πελοπν. (Αἶγ.) ἴπερίβατος Ζάκ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- και τοῦ ἐπιθ. *παραβατός < παραβάλλω. Πβ. και μεταγν. ἀπαράβλητος.

Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ παραβληθῆ, ἀπαράβλητος, ἀσύγκριτος, ἄφθαστος ἐνθ' ἄν. : Ἀπερίβατο γιαιτρικὸ Αἶγ. ἴπερίβατο γιαιτρικὸ γιὰ τὴ φάουσα Ζάκ. Τοῦ σ'τάρ' εἶν' ἀπαράβατον Ζαγόρ. Συνών. ἀπαράμοιαστος.

ἀπαραβάρετος ἐπίθ. Χίος ἀπαραβάρετους Λέσβ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- και τοῦ ἐπιθ. *παραβαρετός < παραβαρένω.

Ὁ μὴ ἐνοχλητικὸς εἰς τὰς κοινωνικὰς του σχέσεις ἐνθ' ἄν. : Ἐμεινε ἔς τὸ σπίτι μου πέντε μέρες, μὰ δὲ μὰς ἐπαρὰβάρεσε καθόλου, εἶναι ἀπαρὰβάρετος ἄθρωπος Χίος.

ἀπαράβατος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀπαράβατος.

Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν δύναται τις νὰ παραβῆ, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ παραβῆ ἢ ὁ μὴ παραβαινόμενος : Νόμος ἀπαράβατος. Ἀπαράβατη συμφωνία.

ἀπαράβγατος ἐπίθ. ἀπαρέβγατος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀπαράβγατος Πόντ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- και τοῦ ἐπιθ. *παραβγατός < παραβγάλλω, παρ' ὁ και παρεβγάλλω.

Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν προέπεμψαν ἀναχωροῦντα, ὁ μὴ προπεμφθεῖς, ὁ μὴ κατευοδωθεῖς ἐνθ' ἄν. : Ἀπαρέβγατον ἔστειλαν ἄτον Τραπ. Ἐδέβεν ἀπαρέβγατος (ἐδέβεν = ἀνεχώρησε) Χαλδ.

*ἀπαράβλεπος ἐπίθ. ἀπαρέλεπος Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- και τοῦ ρ. παρὰβλέπω, παρ' ὁ και παρὰλέπω.

Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν περιποιεῖται τις, ὃ μὴ τυγχάνων περιποιήσεως, παρημελημένος : **Ἐρθεν κ' ἐδέβεν ἀπαρέλεπος* (ἦρθε κ' ἔφυγε χωρὶς νὰ τὸν περιποιηθῶμεν).

ἀπαράγγελτος ἐπίθ. Αἴγιν. Πελοπ. (Ἀρκαδ.) κ. ἄ. — *Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ. ἀπαράγγιλτους Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀπαράγερος Κρήτ.*

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀπαράγγελτος.

1) Ὁ μὴ κατὰ παραγγελίαν, ὃ μὴ κατ' ἐντολήν γενόμενος, ὃ μὴ παραγγεληθεὶς Αἴγιν. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Κρήτ. κ. ἄ. — *Λεξ. Πρω. Δημητρ. : Μᾶς ἦρθε ἀπαράγγελτος ὃ καφῆς Αἴγιν. Ἀπαράγγελα ἐμπορεύματα Λεξ. Δημητρ.* 2) Ὁ ἄνευ προηγουμένης εἰδοποιήσεως προσελθὼν, αὐτόκλητος Πελοπ. (Ἀρκαδ.) : *Πῶς ἦρθες ἀπαράγγελτος ;*

ἀπαράδεχτος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπίθ. ἀπαράδεκτος.

Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν ἀποδέχεται τις, ὃ μὴ παραδεκτός, ὃ ἀπορριπτόμενος : *Αὐτὸ ποῦ λές εἶναι ἀπαράδεχτο.*

ἀπαράδοτος ἐπίθ. Πελοπ. (Λακων.) κ. ἄ. — ΚΠαλαμ. Βωμ. 147 — *Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ. ἀπαράδοτος Καππ. (Σινασσ.)*

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἀρχ. ἐπίθ. παραδοτός.

1) Ὁ μὴ παραδοθεὶς, ἰδίᾳ εἰς παραλήπτῃν *Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ. : Ἐμπορεύματα ἀπαράδοτα.* 2) Ὁ μὴ παραδιδόμενος, ὃ μὴ ἀλωτός, ἰσχυρὸς Καππ. (Σινασσ.) Πελοπ. (Λακων.) — ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν. : *Σίδερον καρφωμένο καὶ ἀπαράδοτον Σινασσ. || Ἄσμ.*

**Ἀπιστε, πῶς ἐπέιστηκες, κί ἄγριε, πῶς ἡμερώθης ; καὶ κάστρο ἀπαράδοτο καὶ πῶς ἐπαραδόθης ;*

(μοιρολ.) Λακων. || Ποίημ.

Μιά φούχτα παλληκάρια . . .

σὲ μιὰ ἀγκωνὴ μὲ τὰ σπαθιά, μὲ τὰ κοντάρια ὀλόρθοι, ὀλόρθοι καὶ ἀπαράδοτοι

κί ἀνέλπιδοι κρατήσαν τὸν ἱερόν Ἀγῶνα ὀρθό . . .

ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν. 3) Ὁ μὴ διδαχθεὶς, ἀδίδακτος *Λεξ. Δημητρ. : Μάθημα ἀπαράδοτο. Συνών. ἀδίδαχτος.* 4) Ὁ μὴ βλασφημηθεὶς, ἐπὶ ἱερῶν προσώπων ἢ πραγμάτων (δηλ. ὃ μὴ παραδοθεὶς εἰς τὰς ἀράς, εἰς τὸν διάβολον κττ.) *Λεξ. Δημητρ. : Δὲν ἄφηος ἄγιο ἀπαράδοτο. Συνών. ἀβλαστήμητος 1.*

ἀπαράζω ΚΚρυστάλλ. *Ἔργα 2, 99

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ἀράζω. Πβ. καὶ ἀρχ. ἀπαράσσω.

Πορευόμενος καταλήγω που, σταματῶ : Ποίημ.

Διάβαινε κάμπους καὶ βουνὰ κ' ἐκεῖ σὰν ἀπαράξῃς, 'ς τὴν Κιάφα ἀπάνου ν' ἀνεβῆς, τρανὴ λαλιὰ νὰ σύρῃς.

Πβ. ἀράζω.

***ἀπαρᾶθύμημα** τό, ἀπαρᾶθύμεμαν Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπαρᾶθυμῶ.

Τὸ νὰ μὴ ἐπιθυμῇ τις πλέον νὰ ἴδῃ ἐπιθυμητὸν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα : *Τῇ παιδί' τ' ἀπαρᾶθύμεμαν.*

***ἀπαρᾶθυμῶ**, ἀπαρᾶθυμῶ Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ἀρᾶθυμῶ.

Ἀποβάλλω τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἴδω ἐπιθυμητὸν τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα : *Ἀτόσα χρόνᾶ καὶ 'κ' ἐπορεῖ ν' ἀπαρᾶθυμᾶ τὸ γιόν ἄτ'ς.*

ἀπαράιτητος ἐπίθ. λόγ. κοιν. ἀπαράιτητε Τσακων. ἀπαράιντιγος Πόντ. (Τραπ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀπαράιτητος. Ὁ τύπ. ἀπαράιντιγος παρὰ τὸ παραιντίζω, δι' ὃ ἰδ. παραιτῶ.

1) Παθ. ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν δύναται τις νὰ παραιτηθῇ, ν' ἀποφύγῃ, ἄφευκτος, ἀναγκαῖος λόγ. κοιν. καὶ Τσακων. : **Ἐγινε κί αὐτὸς ἀπαράιτητος. Πρᾶμα ἀπαράιτητο. Εἶναι ἀπαράιτητο νὰ τὸν δῆς σήμερα κοιν. Εἶναι ἀπαράιτητο νὰ τοῦ τὸ εἰπῆς Ἀρκαδ. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Λουκιαν. Μισθ. συνόντ. 22 «ἀπαράιτητοι καὶ συνεχεῖς οἱ πόνοι». Συνών. ἀναγκαῖος Α 1, χρειαζόμενος (ἰδ. χρειάζομαι).*

β) Οὐδ. πληθ. ἀπαράιτητα οὐς., τὰ πρὸς τὸν βίον ἀναγκαῖα σύνηθ. : **Ἐχει τοῦλάχιστο τ' ἀπαράιτητα γιὰ νὰ ζῆ.*

2) Ἐνεργ. ὃ μὴ παραιτούμενος ἀπὸ τινος, ὃ μὴ καταλείπων τι, ὃ μὴ ἀποσυρόμενος ἀπὸ ἔργου τινὸς Πόντ. (Τραπ.)

ἀπαρακάλετα ἐπίρρ. σύνηθ. ἀπαρακάλεστα *Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ.*

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἀπαρακάλετος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Ὁ τύπ. ἀπαρακάλεστα καὶ παρὰ Σομ.

*Ἄνευ παρακλήσεως, προθύμως : *Δὲ σοῦ 'πε κάνεις νὰ 'ρθῆς, ἀπαρακάλετα ἦρθες. Συνών. φρ. χωρὶς παρακάλετα.*

ἀπαρακάλετος ἐπίθ. σύνηθ. ἀπαρακάλιτους Λέσβ. ἀπαρακάλεστος Θράκ. (Σαρεκκλ.) — ΚΠαλαμ. Δωδεκάλ. Γύφτ. 30 — *Λεξ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. ἀπαρακάλιτους Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀπερικάλετος Εὔβ. (Κονίστρ.)*

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. παρακαλιτός < παρακαλῶ, παρ' ὃ καὶ τύπ. περικαλῶ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Πβ. καὶ ἀρχ. ἀπαράκλητος.

Ὁ μὴ τυχὼν παρακλήσεως, ἀπαράκλητος σύνηθ. : *Τὸ 'καμε ἀπαρακάλετος. Κάνενα δὲν ἀφίνει ἀπαρακάλετο γιὰ νὰ κάμῃ τὴ δουλειά του σύνηθ. Ἀπαρακάλεστος κουμπάρος Λεξ. Πρω. || Ποίημ.*

Καὶ ἦταν οἱ ψυχῆς ποῦ πέρασαν | ἄγγιχτες κί ἀπαρακάλεστες ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.

ἀπαρακίνητα ἐπίρρ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἀπαρακίνητος.

*Ἄνευ παρακινήσεως, ἄνευ παροτρύνσεως, αὐθορμητῶς : *Ὅ,τι κάνει τὸ κάνει ἀπαρακίνητα.*

ἀπαρακίνητος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *παρακινητός < παρακινῶ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Ὁ μὴ παρακινήθεὶς, ὃ μὴ τυχὼν παρορμήσεως, προτροπῆς.

ἀπαρακοίμιστος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *παρακοιμιστός < παρακοιμίζω.

Ὁ μὴ παρακοιμηθεὶς, ὃ μὴ συγκοιμηθεὶς, ἐπὶ νεοσύμφων μῆπω συνελθόντων.

ἀπαράλλαχτα ἐπίρρ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἀπαράλλαχτος.

*Ἄνευ παραλλαγῆς τινος, χωρὶς διαφορὰν, ὁμοιότατα : *Κάμνει τὴ δουλειά του ἀπαράλλαχτα ὅπως ἐγώ. Ὅ,τι εἶπε ὃ ἕνας εἶπε καὶ ὃ ἄλλος ἀπαράλλαχτα. Μιλᾷει ἀπαράλλαχτα σὰν τὸν πατέρα του. Ἀπαράλλαχτα ὅπως μοῦ τὰ λές τ' ἄκουσα κ' ἐγώ. Τραγουδάει ἀπαράλλαχτα σὰν ἐσένα. || Φρ. Ὅμοια κί ἀπαράλλαχτα (πανομοιοτύπως).*

ἀπαράλλαχτος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν.) ἀπαράλλαχτους Λυκ. (Λιβύσσ.) Σάμ. ἀπαράλλαχτος Ρόδ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπίθ. ἀπαράλλαχτος.

Ὁ μὴ παρηλλαγμένος, ὃ μὴ διάφορος, ὁμοιος καθ' ὅλα ἔνθ' ἄν. : *Ἀπαράλλαχτος ὃ πατέρας του - ὃ ἀδερφός του (ἐπὶ*

